

Obec Záhradné

Program odpadového hospodárstva obce Záhradné 2016 – 2020

Záhradné, 2016

Program odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2016 - 2020	
Územné vymedzenie:	obec
Územný plán obce schválený:	
Dátum schválenia POH:	
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	áno
Vypracoval:	 GEMINI GROUP

Obsah

Príhovor starostu	5
Úvod	6
1. Identifikačné údaje Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné	7
1.1. Názov orgánu, ktorý program vydal	7
1.2. Sídlo orgánu, ktorý program vydal	7
1.3. Počet obyvateľov územia, pre ktorý sa program vydáva	7
1.4. Rozloha územia	7
1.5. Ekologická charakteristika územia	7
1.6. Obdobie, na ktoré sa program vydáva	8
2. Charakteristika aktuálneho stavu odpadového hospodárstva	9
2.1. Vznik a nakladanie s odpadmi v obci Záhradné v roku 2015	9
2.2. Vznik a nakladanie s odpadmi v obci Záhradné za obdobie 2011 – 2015	11
2.3. Prúdy odpadov	13
2.3.1. <i>Komunálne odpady</i>	13
2.3.2. <i>Biologicky rozložiteľný odpad (BRO)</i>	14
2.3.3. <i>Odpadové oleje</i>	15
2.3.4. <i>Elektroodpady</i>	15
2.3.5. <i>Batérie a akumulátory</i>	15
2.3.6. <i>Staré vozidlá</i>	16
2.3.7. <i>Odpadové pneumatiky</i>	16
2.3.8. <i>Stavebný odpad a stavebný odpad z recyklácie</i>	16
2.3.9. <i>Obaly</i>	16
2.3.10. <i>Železné a neželezné kovy</i>	16
2.3.11. <i>Plasty</i>	16
2.3.12. <i>Sklo</i>	17
2.3.13. <i>Papier a lepenka</i>	18
2.3.14. <i>Odpady s obsahom polychlórovaných bifenylov (PCB)</i>	18
2.4. Rozmiestnenie zariadení súvisiace s odpadovým hospodárstvom	19
3. Vyhodnotenie Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2011 – 2015	20
4. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	21
5. Závazná časť programu	22
5.1. Stratégia obce Záhradné v oblasti odpadového hospodárstva	22
5.2. Ciele odpadového hospodárstva obce Záhradné do roku 2020	22

5.2.1.	Ciele zamerané na zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov a na zvýšenie podielu triedenia zberu komunálnych odpadov a ich následné zhodnotenie	23
5.2.2.	Ciele a opatrenia na znižovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládkach odpadov	23
5.2.3.	Ciele a opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o rozšírenej zodpovednosti výrobcov a o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov	24
5.3.	Programová časť Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné	25
6.	Smerná časť programu	34
6.1.	Charakteristika existujúcich systémov zberu odpadov a posúdenie potreby budovania nových systémov zberu odpadov	34
6.2.	Využitie kampaní na zvyšovanie povedomia verejnosti v oblasti nakladania s odpadmi	34
6.3.	Financovanie odpadového hospodárstva v obci	35
6.3.1.	Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva	35
6.3.2.	Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva	37
6.4.	Finančná náročnosť Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné	38
Záver		39
Zdroje		40

Prihovor starostu

Vážení obyvatelia!

Práve čítate Program odpadového hospodárstva obce Záhradné na obdobie 2016 – 2020, ktorý predstavuje jeden zo základných strategických dokumentov pre rozvoj environmentálnej stránky našej obce.

Prostredníctvom tohto dokumentu si obec stanoví ciele v environmentálnej oblasti, presnejšie v oblasti odpadového hospodárstva a určí prostriedky, použitím ktorých splní vytýčené ciele. Vďaka realizácii stanovených cieľov dôjde k napredovaniu a rozvoju obce Záhradné aj v oblasti odpadového hospodárstva. Hlavnou úlohou obce je predovšetkým zabezpečiť realizáciu jednotlivých opatrení a dosiahnuť zlepšenie kvality životného prostredia obce pomocou zníženia množstva vyprodukovaných komunálnych odpadov, zabezpečením triedeného zberu komunálnych odpadov a uskutočňovaním informačných kampaní zameraných na informovanie obyvateľov, návštevníkov a subjektov pôsobiach v obci o odpadovom hospodárstve.

Program odpadového hospodárstva obce Záhradné je vypracovaný na obdobie 2016 – 2020. Na jeho vypracovaní obec spolupracovala s externou projekčnou spoločnosťou za cieľom zabezpečiť kvalitné spracovanie predkladaného dokumentu. Na vypracovaní dokumentu sa spolupodieľali aj obyvatelia obce, ktorí vyjadrením svojho názoru prispeli k vytvoreniu strategického dokumentu.

Verím, že realizácia stanovených cieľov povedie k napredovaniu obce a naplní Vás, obyvateľov, ktorí sa aktívne zapájate do diania v našej obci a ste aktívnymi prispievateľmi vo forme podnetov a nápadov.

Róbert Tkáč
starosta obce

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako zákon o odpadoch) definuje **program odpadového hospodárstva** (POH), ako programový dokument, ktorý sa vypracúva pre určenú územnú oblasť v súlade s hierarchiou a cieľmi odpadového hospodárstva, obsahujúci analýzu súčasného stavu odpadového hospodárstva tejto územnej oblasti a opatrenia, ktoré je potrebné prijať na zlepšenie environmentálne vhodnej prípravy na opätovné použitie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodnenie odpadu, ako aj hodnotenie, ako bude program podporovať plnenie týchto cieľov a ustanovení zákona o odpadoch.

Program odpadového hospodárstva sa vypracúva pre odpady uvedené v **Katalógu odpadov**, ktorý je určený Vyhláškou č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov a pre polychlórované bifenily a zariadenia obsahujúce polychlórované bifenily.

Zákon o odpadoch ukladá za povinnosť každej obci, na území ktorej ročná produkcia komunálnych odpadov vrátane drobných stavebných odpadov presahuje 350 ton, alebo ktorej počet obyvateľov prevyšuje 1 000, vypracovať POH. Hoci obec Záhradné podľa zákona o odpadoch nie je povinná vypracovať POH, za cieľom zabezpečiť rozvoj v environmentálnej oblasti sa ho rozhodla vypracovať.

Predkladaný strategický dokument bol vypracovaný v súlade s novým zákonom o odpadoch, Programom odpadového hospodárstva Slovenskej republiky 2016 – 2020, Programom odpadového hospodárstva Prešovského kraja na obdobie 2016 – 2020 a tiež v súlade s rôznymi legislatívnymi normami a predpismi, ktoré sa uvádzajú v hlavnej textovej časti predkladaného dokumentu. Program odpadového hospodárstva obce Záhradné bol vypracovaný konzultačnou spoločnosťou Gemini Group s.r.o. za pomoci predstaviteľov, obyvateľov a kompetentných osôb v oblasti odpadového hospodárstva obce.

Dokument sa člení na **šesť hlavných častí**: identifikačné údaje, charakteristika aktuálneho stavu odpadového hospodárstva, vyhodnotenie predchádzajúceho programu odpadového hospodárstva, vyhodnotenie dotazníkového prieskumu, záväzná časť a smerná časť. Identifikačné údaje prinášajú bližšiu špecifikáciu územia obce Záhradné, na čo nadväzuje druhá časť strategického dokumentu. Ďalšia časť POH vyhodnocuje predchádzajúci Program odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2011 – 2015, na čo nasleduje vyhodnotenie dotazníkového prieskumu a záväzná časť, ktorá vymedzí hlavné ciele a opatrenia odpadového hospodárstva v obci na ďalšie programové obdobie. Posledná časť dokumentu uvádza, aké zariadenia fungujú na území v obci v rámci odpadového hospodárstva, aké informačné kampane sa využívajú, resp. sa plánujú využiť na zvýšenie povedomia obyvateľov obce v oblasti nakladania s odpadmi a v neposlednom rade uvádza plánovaný spôsob financovania odpadového hospodárstva.

V prípade, ak sa samospráve podarí zrealizovať svoje ciele, ktoré boli zvolené v tomto strategickom dokumente, existuje vysoká pravdepodobnosť, že v obci sa zabezpečí efektívne fungujúce odpadové hospodárstvo, ktoré bude v súlade nielen s rôznymi národnými smernicami a vyhláškami, ale bude v súlade s uvedenými dokumentmi aj na európskej úrovni.

1. Identifikačné údaje Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné

1.1. Názov orgánu, ktorý program vydal

Obecný úrad Záhradné

1.2. Sídlo orgánu, ktorý program vydal

Tulčicka 271/2, 082 16 Záhradné

1.3. Počet obyvateľov územia, pre ktorý sa program vydáva

987 obyvateľov (zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, stav ku dňu 31. 12. 2015)

1.4. Rozloha územia

877 ha

Obec Záhradné leží na východe Slovenskej republiky v **Prešovskom kraji** a nachádza sa len 10 km severne od krajského mesta. Obec leží blízko hlavnej severo-južnej urbanistickej osi, prechádzajúcej východným Slovenskom v smere Košice – Prešov – Bardejov, a aj regionálnej východo-západnej urbanistickej osi Prešov – Vranov nad Topľou – Michalovce.

Celková rozloha katastra obce Záhradné je 877,29 ha a na základe posledných dostupných údajov jeho **hustota obyvateľstva** predstavuje 88,88 obyvateľov na km². Geografický stred obce leží v nadmorskej výške 322 m n. m. a rozsah zastavaného územia samosprávy predstavuje 55,87 ha.

1.5. Ekologická charakteristika územia

Obec sa rozkladá v kotline horského masívu Stráže, tvoriaceho južný okraj Spišsko-šarišského medzihoria. Je to údolie medzi Kapušianskym hradným vrchom a Čergovským pohorím. Stred obce je na križovatke Mošurov, Tulčík a Fintice. Z južnej časti obec obklopujú Barathura (Bratská hora), Stráž (740 m n. m.) a na západe dominuje Lysá stráž (696 m n. m.).

Geologické zloženie okolitých kopcov je vulkanického pôvodu. Prevláda tu hlavne andezit, ktorý slúži ako stavebný materiál v kamenných lomoch. Kataster obce spadá do oblasti flyšových vrchovín. Obec má mierne teplú kotlinovitú klímu s priemernou teplotou dosahujúcou najnižšie úrovne v mesiaci január a najvyššie v mesiaci júl.

Z hľadiska **výskytu verejnej zelene a parkových plôch** disponuje obec cca 2 hektármi verejnej zelene. Prírodnú zeleň v riešenom území predstavujú lesné porasty, lúky a pasienky a sprievodná líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a erózných rýh. Túto zeleň sa obec snaží chrániť, nakoľko má významnú pôdoochranú a ekologickú funkciu.

Do územia obce Záhradné zasahuje **Chránená krajinná oblasť Vihorlat**, ktorá bola vyhlásená vyhláškou MK SSR č. 9/1974 Zb. zo dňa 28. decembra 1973. V predmetnej CHKO žije okolo **5 tisíc druhov živočíchov** a platí tu **druhý stupeň ochrany**. Územie Vihorlatu patrí do oblasti západokarpatskej kveteny, obvodu predkarpatskej kveteny. V pohorí prevládajú spoločenstvá bukových lesov. Z ihličnatých drevín bola vo Vihorlate rozšírená len jedľa biela, čo dokazuje jej pôvodný výskyt na lokalite Jedlinka a prítomnosť peľových zŕn v hlbokých vrstvách rašeliny. Čo sa týka **živočíšstva CHKO** z chránených druhov hmyzu žije v lesoch Vihorlatu napr. fuzáč alpský a nosorožek obyčajný. Z vtákov sú významnými hniezdičmi výr skladný, sova dlhochvostá, orol kriklavý a slávik veľký. Z drobných cicavcov je pozoruhodný najmä výskyt hraboša močiarného, raniaka

malého a piskora vrchovského. **Veľkým prírodným bohatstvom** lesov Vihorlatu je prítomnosť veľkých a vzácných šeliem ako je vlk obyčajný, rys ostrovid, mačka divá a vydra riečna.

1.6. Obdobie, na ktoré sa program vydáva

Programové obdobie predmetného strategického dokumentu je v súlade s obdobím, na ktoré sa vydáva POH Prešovského kraja a Slovenskej republiky, t. j. na 5 rokov, na obdobie 2016 – 2020.

2. Charakteristika aktuálneho stavu odpadového hospodárstva

2.1. Vznik a nakladanie s odpadmi v obci Záhradné v roku 2015

Interná evidencia obecného úradu Záhradné uvádza, že v obci v roku 2015 sa celkovo vyprodukovalo **112 t odpadu**. Na základe Vyhlášky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov (ďalej len ako Katalóg odpadov) 100 % z vyprodukovaného množstva odpadu sa zaraďuje do kategórie „**Ostatné odpady**“. Z tejto skutočnosti je zrejmé, že v obci sa nevyprodukoval žiadny odpad, ktorý je zaradený do kategórie „Nebezpečné odpady“ podľa Katalógu odpadov.

Z celkového množstva vyprodukovaného odpadu sa dá vypočítať, že priemerná **produkcia odpadu na jedného obyvateľa je 113,47 kg/r.**

Graf č. 1 Produkcia odpadov v obci Záhradné v roku 2015

Zdroj: interná evidencia obecného úradu

Aby obec vedela správne sa zaobchádzať so vzniknutými odpadmi a následne ich vhodným spôsobom zhodnotiť, resp. zneškodniť, musí poznať **presné zloženie vyprodukovaného odpadu**. Nasledujúci graf zachytáva údaje o zložení odpadov vzniknutých na území obce Záhradné.

Graf č. 2 Zloženie vyprodukovaných odpadov v obci Záhradné v roku 2015

Zdroj: Interná evidencia

Z vyššie uvedeného grafu sa dá usúdiť, že **najväčšiu zložku odpadov** v roku 2015 tvoril **komunálny odpad**, t. j. 80 % z celkových vyprodukovaných odpadov. Druhou najväčšou zložkou odpadov (14 ton) tvoril odpad zo skla. V rámci odpadov vyprodukovaných v obci najmenšie zastúpenie mali odpady z plastov a papiera a lepenky.

Obec Záhradné v súčasnosti **nemá k dispozícii** údaje o spôsobe zhodnotenia, resp. zneškodňovania odpadov vyprodukovaných na území samosprávy.

Nasledujúca tabuľka uvádza všetky zariadenia sídliace v Prešovskom kraji, ktoré sa zaoberajú **prepravou, skladovaním, zhodnocovaním a zneškodnením odpadov**.

Tabuľka č. 1 Zoznam spoločností pôsobiacich v odpadovom hospodárstve v Prešovskom kraji

Prevádzkovateľ	IČO	Rok začatia prevádzky	Obchodná činnosť
Finekol, s.r.o.	36 508 144	2005	recyklácia, spracovanie a zneškodňovanie odpadov
			preprava nebezpečných odpadov, prenájom veľkoobjemových kontajnerov
Ekol – recyklačné systémy, s.r.o.	36 507 440	2005	zhodnocovanie a servis priemyselných olejov, zber a preprava odpadu
Prim-Eko, s.r.o.	36 517 411	2006	Komplexné služby v oblasti odpadového hospodárstva

Polyform, s.r.o.	31 679 137	1993	Recyklácia odpadov
------------------	------------	------	--------------------

Zdroj: vlastné spracovanie

2.2. Vznik a nakladanie s odpadmi v obci Záhradné za obdobie 2011 – 2015

Od roku 1995 na území Slovenskej republiky pomocou regionálneho informačného systému o odpadoch (RISO) prebieha zber údajov o vzniku a nakladaní s odpadmi (aj s ostatnými, aj s nebezpečnými odpadmi). Spracovanie údajov na národnej a krajskej úrovni vykonávala Slovenská agentúra životného prostredia, Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva v Bratislave spolu s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky. Údaje o vzniku a nakladaní s komunálnymi odpadmi zabezpečuje Štatistický úrad SR, kde databázovú základňu poskytujú obce.

Štatistické spracovanie vzniku odpadov v sledovanom období (2011 – 2015) sa vykonávalo na základe vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, ktorý je tiež v súlade s Európskym katalógom odpadov.

Na analýzu vzniku a nakladania s odpadmi na území obce Záhradné **poskytla údaje samotná obec**, ktorá vedie detailnú evidenciu o vyprodukovaných odpadoch v samospráve.

Jednotlivé **spôsoby nakladania s odpadmi** boli vyhodnocované podľa činností zhodnocovania odpadov definovaných v prílohe č. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Medzi **činnosti zhodnocovania** patria:

- R01 Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom,
- R02 Spätné získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel,
- R03 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov),
- R04 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín,
- R05 Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov,
- R06 Regenerácia kyselín a zásad,
- R07 Spätné získavanie komponentov používaných pri odstraňovaní znečistenia,
- R08 Spätné získavanie komponentov z katalyzátorov,
- R09 Prečisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie,
- R10 Úprava pôdy na účel dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo na zlepšenie životného prostredia,
- R11 Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10,
- R12 Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11,
- R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku).

Medzi **činnosti zneškodňovania** patria:

- D01 Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov),
- D02 Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde atď.),
- D03 Hĺbková injektáž (napr. injektáž čerpaceľných odpadov do vrtov, soľných baní alebo prirodzených úložísk atď.),
- D04 Ukladanie do povrchových nádrží (napr. umiestnenie kvapalných alebo kalových odpadov do jám, rybníkov alebo lagún atď.),

D05	Špeciálne vybudované skládky odpadov (napr. umiestnenie do samostatných buniek s povrchovou úpravou stien, ktoré sú zakryté a izolované jedna od druhej a od životného prostredia atď.),
D06	Vypúšťanie a vhadzovanie do vodného recipienta okrem morí a oceánov,
D07	Vypúšťanie a vhadzovanie do morí a oceánov vrátane uloženia na morské dno,
D08	Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12,
D09	Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia atď.),
D10	Spaľovanie na pevnine,
D11	Spaľovanie na mori,
D12	Trvalé uloženie (napr. umiestnenie kontajnerov v baniach atď.),
D13	Zmiešavanie alebo miešanie pred použitím niektorej z činností D1 až D12,
D14	Uloženie do ďalších obalov pred použitím niektorej z činností D1 až D12,
D15	Skladovanie pred použitím niektorej z činností D1 až D14 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku).

Pre zjednodušenie boli jednotlivé činnosti nakladania s odpadmi zaradené do siedmich skupín nasledovne:

Tabuľka č. 2 Skupiny nakladania s odpadmi

Skupina nakladania	Kód nakladania
01 – zhodnocovania materiálové	R02, R03, R04, R05, R06, R07, R08, R09, R11, R12
02 – zhodnocovania energetické	R01
03 – zhodnocovanie ostatné	R10, R13
04 – zneškodňovanie skládkovaním	D01, D03, D05, D12
05 – zneškodňovanie spaľovaním bez energetického využitia	D10
06 – zneškodňovanie ostatné	D02, D04, D08, D09, D13, D14, D15
07 – iný spôsob nakladania	DO*, O**, Z***

Zdroj: Zákon o odpadoch

*DO – odovzdanie odpadu na využitie v domácnosti

**O – odovzdanie odpadu inému subjektu na ďalšiu úpravu alebo zhodnotenie (zrušené vyhláškou MŽP SR č. 301/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2009)

***Z – zhromažďovanie odpadov je dočasné uloženie pred ďalším nakladaním s nimi

V rámci predmetného Programu odpadového hospodárstva sa vykonala **analýza vzniku a nakladania s odpadmi pre obdobie 2011 – 2015**, čím sa dopĺňa predchádzajúci Program odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2011 – 2015.

Na základe internej evidencie obce Záhradné **najviac odpadu sa vyprodukovalo v roku 2013**, t. j. 133,30 t. Od tohto roku sa množstvo odpadu postupne znižuje, čím sa naplňajú rôzne európske a národné priority, ktorých cieľom je znížiť množstvo vyprodukovaných odpadov.

Tabuľka č. 3 Vznik odpadov v obci Záhradné v období 2011 - 2015

Kategória odpadu	2011	2012	2013	2014	2015
Ostatné odpady	103,89 t	107,24 t	133,30 t	133,19 t	112 t
Nebezpečné odpady	0,00 t	0,00 t	0,00 t	0,00 t	0,00 t

Zdroj: interná evidencia OÚ

Za sledované obdobie obec **nedisponuje evidenciou**, ktorá obsahuje údaje o spôsobe nakladania s odpadmi vyprodukovanými na území obce Záhradné.

2.3. Prúdy odpadov

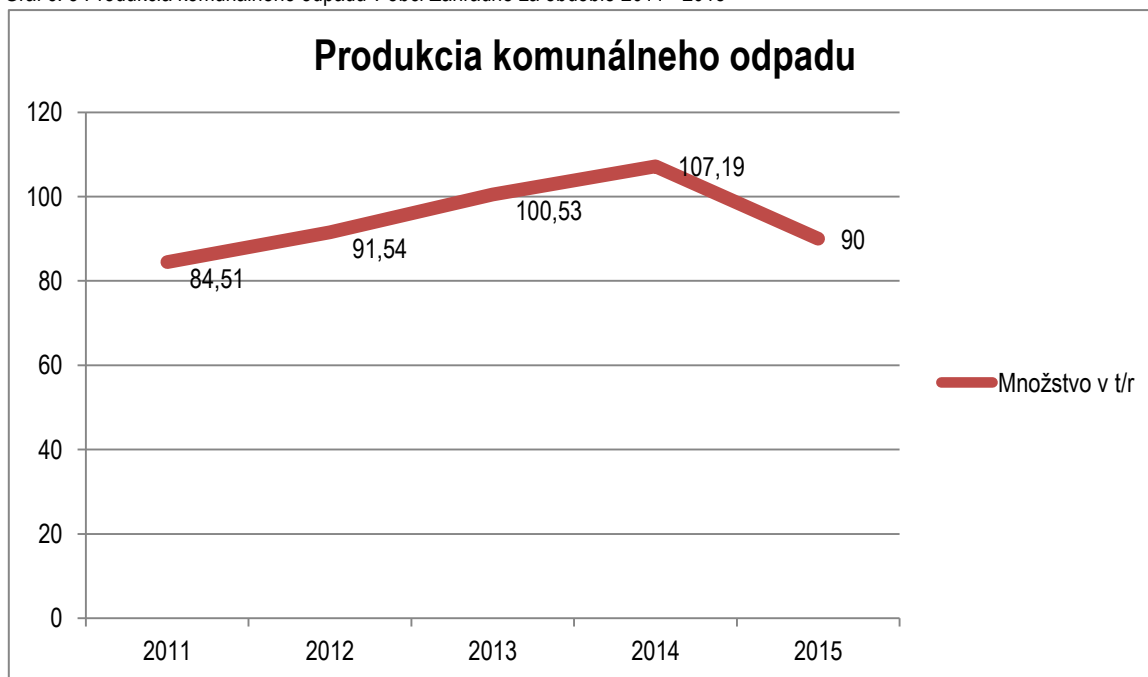
2.3.1. Komunálne odpady

Zákon o odpadoch uvádza, že **komunálnymi odpadmi** sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napr. zo záhrad, chát, chalúp alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácností, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk.

Podľa zákona o odpadoch do kategórie komunálnych odpadov ďalej patria aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene, vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení. Komunálny odpad sa sleduje ako skupina, ktorá je podľa Katalógu odpadov **vymedzená kódom 20**.

Vznik komunálneho odpadu v období 2011 – 2015 v obci Záhradné zachytáva nasledovný graf.

Graf č. 3 Produkcia komunálneho odpadu v obci Záhradné za obdobie 2011 - 2015

Zdroj: Interná evidencia OÚ

Do roku 2014 môžeme sledovať kontinuálny nárast množstva vyprodukovaného komunálneho odpadu na území obce Záhradné. V roku 2015 však nastal pokles vo vyprodukovanom množstve a samospráva predpokladá, že tento trend bude pokračovať aj v ďalšom období. V priemere za obdobie 2011 – 2015 v obci sa vyprodukovalo 94,75 t komunálneho odpadu ročne.

Zber komunálneho odpadu v obci Záhradné sa vykonáva raz za dva týždne prostredníctvom spoločnosti Kosit, a.s., ktorá sídli v Košiciach.

Za sledované obdobie obec **nedisponuje evidenciou**, ktorá obsahuje údaje o spôsobe nakladania s komunálnymi odpadmi vyprodukovanými na území obce Záhradné.

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch zavádza nový pojem v odpadovom hospodárstve v podobe „**rozšírenej zodpovednosti výrobcov**“. Podľa § 27 Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch rozšírená zodpovednosť výrobcu je súhrn povinností výrobcu vyhradeného výrobku, vzťahujúcich sa na výrobok počas všetkých fáz jeho životného cyklu, ktorých cieľom je predchádzanie vzniku odpadu z vyhradeného výrobku a posilnenie opätovného použitia, recyklácie alebo iného zhodnotenia tohto prúdu odpadu. Výrobcom vyhradeného výrobku sa rozumie výrobca elektrozariadenia, výrobca batérií a akumulátorov, výrobca obalov, výrobca vozidiel, výrobca pneumatík a výrobca neobalového výrobku.

Paragraf 81 ods. 7 Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch uvádza, že **obec je povinná zabezpečiť** zber a prepravu zmesového komunálneho odpadu vznikajúceho na jej území na účely jeho zhodnotenia alebo zneškodnenia v súlade s platným zákonom o odpadoch vrátane zberných nádob. Obec má okrem toho povinnosť zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu jedlých olejov a tukov z domácností a biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov. Za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom a reštauračným odpadom zodpovedá prevádzkovateľ kuchyne (§ 83 Zákona o odpadoch). Ďalej zákon ustanovuje povinnosť zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plast, kovy a sklo najmenej v rozsahu vyplývajúcom z požiadaviek ustanovených na triedený zber komunálnych odpadov. Obec je ďalej povinná umožniť výrobcam vyhradených výrobkov na ich náklady zaviesť a prevádzkovať systém oddeleného zberu vyhradených výrobkov. Medzi povinnosť obce ďalej patrí aj zabezpečenie podľa potreby, avšak najmenej dvakrát do roka, zber a prepravu objemných odpadov a oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu z domácností s obsahom škodlivých látok na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia.

Rámcová smernica o odpade kladie za cieľ dosiahnuť do roku 2020 úroveň recyklácie komunálnych odpadov 50 %. Na dosiahnutie tohto cieľa je nevyhnuté si vytvoriť **účinný systém triedeného zberu** minimálne pre nasledovné druhy komunálnych odpadov: papier a lepenka, sklo, plasty, kovy, biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, jedlé oleje a tuky, drevo, elektroodpad, použité batérie a akumulátory, textil a šatstvo. Pre účely sledovania trendov triedeného zberu sú jednotlivé druhy odpadov zaradené do 5 prúdov: „klasické zložky“ triedeného zberu (papier, plasty, sklo, kovy), biologicky rozložiteľné komunálne odpady (odpady zo záhrad, kuchynské odpady, jedlé oleje a tuky a drevo), elektroodpad, použité batérie a akumulátory, šatstvo a textil.

2.3.2. *Biologicky rozložiteľný odpad (BRO)*

Biologicky rozložiteľné odpady sú odpady, ktoré sú rozložiteľné živými organizmami a zaraďujú sa do kategórie O, teda nevykazujú nebezpečné vlastnosti. Do tejto kategórie odpadov sa zaraďujú odpady z poľnohospodárstva, priemyslu (predovšetkým potravinárskeho) a časť komunálnych odpadov. BRO vznikajú vo veľkých množstvách, čo predstavuje veľkú záťaž životného prostredia. Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadu sa sčasti zameriava aj na postupné znižovanie množstiev BRO ukladaných na skládkach odpadu. Najefektívnejším spôsobom využitia BRO je kompostovanie a splyňovanie. Niektoré odpady sa môžu aplikovať priamo na poľnohospodárske alebo lesné pôdy a hnojivo.

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú všetky druhy biologicky rozložiteľných odpadov, ktoré je možné zaradiť do skupiny 20 Komunálne odpady podľa Katalógu odpadov. Medzi triedené zložky biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov zaraďujeme podľa Katalógu odpadov a Stratégie obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- papier a lepenka (vrátane obalov z papiera a lepenky)
- biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad

- jedlé oleje a tuky
- drevo (vrátane obalov z dreva)
- „zelený“ biologicky rozložiteľný odpad
- odpady z trhovísk

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad predstavuje **najväčšiu zložku komunálnych odpadov** a zároveň je svojím charakterom najviac sledovanou zložkou z pohľadu obmedzovania jeho skládkovania. Úroveň jeho vytriedenia dosiahla v SR v roku 2013 len približne 15 %. Podobne ako pri ostatných triedených zložkách komunálneho odpadu bude potrebné efektívnosť **triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov výrazne intenzifikovať**, a to najmä za účelom dosiahnutia cieľov v oblasti znižovania množstva biologicky rozložiteľných odpadov zneškodňovaných skládkovaním.

Obec Záhradné **nesledovala produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** biologicky rozložiteľného odpadu v období 2011 – 2015. **V budúcnosti obec plánuje zaviesť evidenciu** biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu s cieľom zabezpečiť efektívnejšie odpadové hospodárstvo v samospráve.

2.3.3. *Opadové oleje*

Zákon o odpadoch definuje **odpadové oleje** ako všetky minerálne mazacie oleje, syntetické mazacie oleje alebo priemyselné oleje, ktoré už nie sú vhodné na použitie, na ktoré boli pôvodne určené, a to najmä použité mazacie oleje zo spaľovacích motorov, prevodové oleje, mazacie oleje, oleje pre turbíny a hydraulické oleje.

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** odpadových olejov v období 2011 – 2015.

2.3.4. *Elektroodpady*

Odpady z **elektrických a elektronických zariadení** sú odpadovou komoditou, ktorá je zaujímavá predovšetkým z pohľadu druhotných surovín. Spolupráca obcí, výrobcov elektrozariadení používaných v domácnosti združených v 18-tich kolektívnych organizáciách a MŽP SR je korektná a veľmi flexibilná. Z pohľadu plnenia cieľov stanovených Smernicou Európskeho Parlamentu a Rady 2011/96/EC, MŽP SR sleduje a vyhodnocuje plnenie cieľa zberu elektroodpadov z domácnosti na úrovni 4 kg/občana a plnenie miery zhodnotenia a miery recyklácie pre jednotlivé kategórie.

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia resp. zneškodnenia** elektroodpadov v období 2011 – 2015.

2.3.5. *Batérie a akumulátory*

Podľa zákona o odpadoch **batéria alebo akumulátor** je zdroj elektrickej energie vyrobenej priamou premenou chemickej energie, pozostávajúci z jedného alebo viacerých primárnych nedobíjateľných článkov alebo z jedného alebo viacerých sekundárnych dobíjateľných článkov. Batérie a akumulátory sa členia na prenosné, automobilové a priemyselné.

Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS (ďalej „smernica o batériách“) stanovuje pre členské štáty EÚ dosiahnuť minimálne limity pre zber prenosných batérií a akumulátorov na úrovni 25 % do 26. septembra 2012 a 45 % do 26. septembra 2016. Percentuálne vyjadrenie dosiahnutej úrovne zberu predstavuje podiel hmotnosti vyzbieraných použitých batérií a akumulátorov a celkovej hmotnosti batérií a akumulátorov uvedených na trh za dané časové obdobie.

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** odpadov v podobe batérií a akumulátorov v období 2011 – 2015.

2.3.6. *Staré vozidlá*

Zákon o odpadoch definuje **vozidlo** ako vozidlo kategórie M1 alebo N1, ako aj trojkolesové motorové vozidlo okrem motorových trojkoliek. Pod pojmom **staré vozidlo** sa rozumie vozidlo, ktoré sa stalo odpadom.

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** odpadov v podobe starých vozidiel v období 2011 – 2015.

2.3.7. *Odpadové pneumatiky*

Pneumatika na účely zákona o odpadoch je súčasť sústavy kolesa, určeného pre motorové vozidlá a nemotorové vozidlá, vyrobená z prírodného kaučuku alebo syntetického kaučuku bez ráfikov. Pneumatikou je aj protektorová pneumatika. **Odpadová pneumatika** je pneumatika, ktorá je odpadom.

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** odpadov v podobe odpadových pneumatík v období 2011 – 2015.

2.3.8. *Stavebný odpad a stavebný odpad z recyklácie*

Stavebné odpady a odpady z demolácií sú odpady, ktoré vznikajú v dôsledku uskutočňovania stavebných prác, zabezpečovacích prác, ako aj prác vykonávaných pri údržbe stavieb, pri úprave stavieb alebo odstraňovaní stavieb. Kvantitatívne sú stavebné odpady a odpady z demolácií najväčším prúdom odpadov.

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** stavebných odpadov a stavebných odpadov z recyklácie v období 2011 – 2015.

2.3.9. *Obaly*

Obaly a odpady z obalov tvoria neoddeliteľnú súčasť spotrebiteľskej produkcie. Do tejto kategórie sa zaraďujú obaly z papiera a lepenky, obaly z plastov, obaly z dreva, obaly z kovu, kompozitné obaly, zmiešané obaly, obaly zo skla, obaly z textilu, obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami, kovové obaly obsahujúce nebezpečný tuhý pórovitý základný materiál vrátane prázdnych tlakových nádob.

Zabezpečenie zberu obalov podľa aktuálne platného zákona o odpadoch spadá do **kompetencie výrobcov**. Obec Záhradné v súčasnosti **nesleduje produkciu odpadov** tohto typu, ale v budúcnosti plánuje vykonávať túto činnosť za cieľom zabezpečenia efektívneho odpadového hospodárstva.

2.3.10. *Železné a neželezné kovy*

Odpady zo železných a neželezných kovov predstavujú svojou kvantitou jeden z najvýznamnejších prúdov odpadov. Odpady tohto typu sa svojimi vlastnosťami zaraďujú medzi veľmi dobre recyklovateľné odpady.

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** odpadov zo železných a neželezných kovov v období 2011 – 2015.

2.3.11. *Plasty*

Do tejto kategórie odpadov sú započítané aj **obaly z plastov a plasty z triedeného zberu komunálneho odpadu**. Produkciu odpadu z plastov v obci Záhradné zachytáva nasledovný graf.

Graf č. 4 Produkcia odpadov z plastov v obci Záhradné za obdobie 2011 - 2015

Zdroj: Interná evidencia OÚ

Zber odpadov z plastov v obci Záhradné zabezpečuje spoločnosť Natur – Pack, a. s. raz mesačne. Spôsob nakladania s odpadmi z plastov je pre obec Záhradné neznámy.

2.3.12. Sklo

V rámci sledovania spôsobov nakladania s odpadmi zo skla sú započítané do celkového vzniku odpadov zo skla aj **obaly zo skla a sklo z triedeného zberu komunálnych odpadov**.

Produkciu odpadov zo skla v obci Záhradné za obdobie 2011 – 2015 zachytáva nasledovný graf.

Graf č. 5 Produkcia odpadov zo skla v obci Záhradné za obdobie 2011 - 2015

Zdroj: Interná evidencia OÚ

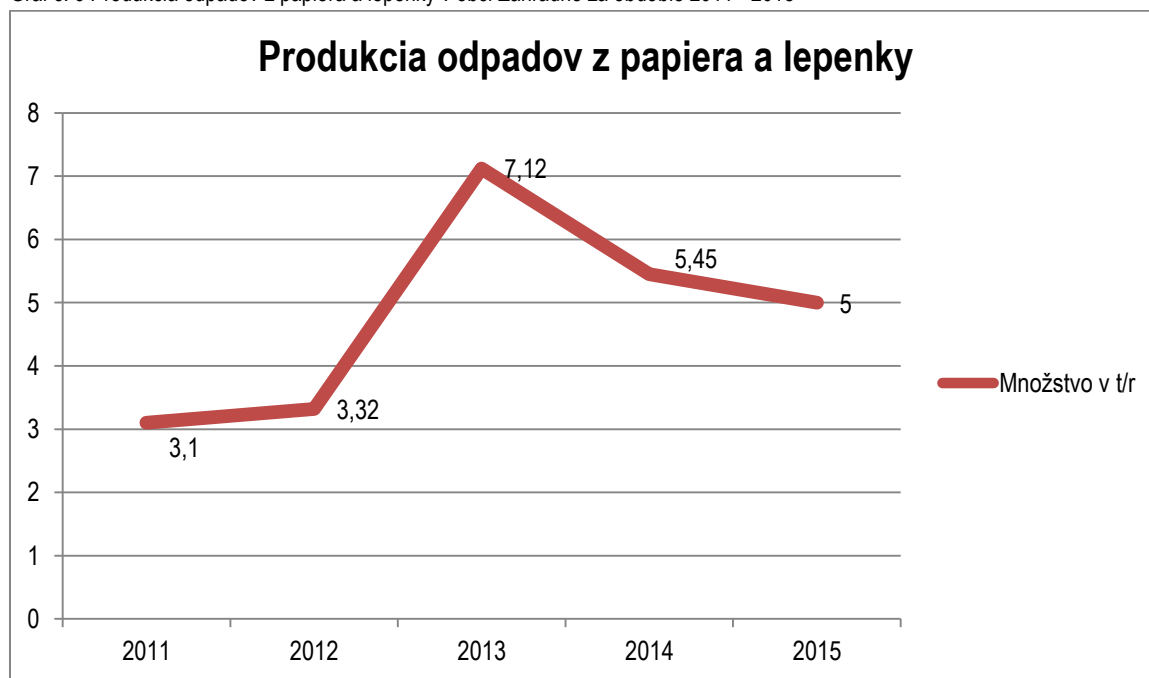
Zber odpadov zo skla v obci Záhradné zabezpečuje spoločnosť Natur – Pack, a. s. raz za tri mesiace. Spôsob nakladania s odpadmi zo skla je pre obec Záhradné neznámy.

2.3.13. Papier a lepenka

Za účelom sledovania celého prúdu odpadov sú do papiera a lepenky započítané aj množstvá odpadov z obalového papiera a lepenky ako aj množstvá z triedeného zberu komunálnych odpadov.

Produkciu odpadov z papiera a lepenky v obci Záhradné za obdobie 2011 – 2015 zachytáva nasledovný graf.

Graf č. 6 Produkcia odpadov z papiera a lepenky v obci Záhradné za obdobie 2011 - 2015

Zdroj: Interná evidencia OÚ

Zber odpadov z papiera a lepenky v obci Záhradné zabezpečuje spoločnosť Natur – Pack, a. s. raz za tri mesiace. Spôsob nakladania s odpadmi z papiera a lepenky je pre obec Záhradné neznámy.

2.3.14. Odpady s obsahom polychlórovaných bifenylov (PCB)

Odpady s obsahom PCB tvoria predovšetkým transformátory a kondenzátory, ktorých používanie bolo legislatívou, predovšetkým smernicou Rady č. 96/59/ES o zneškodňovaní PCB a PCT, obmedzené do konca roku 2010, drobné komponenty elektrozariadení, ktorých objem náplne je menší ako 5 litrov a ktoré sú súčasťou elektroodpadu, príp. starých vozidiel.

Katalóg odpadov umožňuje zaradiť odpady s obsahom PCB podľa týchto druhov odpadov:

- 130101 – hydraulické oleje obsahujúce PCB,
- 130301 – izolačné oleje alebo oleje obsahujúce PCB,
- 160109 – dielce obsahujúce PCB,
- 160209 – transformátory a kondenzátory obsahujúce PCB,
- 160210 – vyradené zariadenia obsahujúce alebo znečistené PCB, iné ako uvedené v 160209,
- 17 09 02 – odpady zo stavieb a demolácií obsahujúce PCB (napr. tesniace materiály obsahujúce PCB, podlahové krytiny na báze živíc obsahujúcich PCB, izolačné zasklenie obsahujúce PCB, kondenzátory obsahujúce PCB).

Obec Záhradné **neviduje produkciu a spôsoby zhodnotenia, resp. zneškodnenia** odpadov tohto typu v období 2011 – 2015.

2.4. Rozmiestnenie zariadení súvisiace s odpadovým hospodárstvom

Na území obce Záhradné **sa nenachádza:**

- zariadenie na spracovanie odpadov vrátane úložísk dočasného uskladnenia ortuti,
- zariadenie na zneškodňovanie použitých polychlórových bifenylov a dekontamináciu,
- skládka odpadu,
- spaľovňa odpadu,
- zariadenie na spoluspaľovanie odpadov na území kraja.

3. Vyhodnotenie Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2011 – 2015

Obec Záhradné si vo svojom predchádzajúcom Programe odpadového hospodárstva stanovila **ciele, ktoré vychádzali z krajského Programu odpadového hospodárstva pre komunálne a BIO odpady.**

- Do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosti z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov.
- Do roku 2013 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 50 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995, pre Prešovský kraj viac ako 40 200 ton.
- Do roku 2015 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 45 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995, pre Prešovský kraj viac ako 36 180 ton.
- Do roku 2015 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995, pre Prešovský kraj viac ako 28 140 ton.
- Zaviesť triedený zber biologických odpadov s cieľom vykonávať kompostovanie alebo anaeróbne spracovanie odpadu; v prípade odpadov z potravín zabezpečiť zhodnotenie 90 % vzniknutých odpadov a z toho 80 % využiť na výrobu bioplynu a 20 % na výrobu kompostu.
- Spracúvať biologický odpad spôsobom, ktorý spĺňa vysokú úroveň ochrany životného prostredia.
- Zvýšiť podiel zhodnocovania čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody za účelom zlepšenia pôdnych vlastností najmenej na 85 % z celkového množstva vzniknutých čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody.

Okrem uvedených cieľov obec Záhradné na predchádzajúce programové obdobie stanovila aj **d ďalšie, vlastné ciele samosprávy** v oblasti odpadového hospodárstva.

- Čiastočné zníženie množstva komunálnych odpadov v niektorých druhoch odpadov.
- Zvýšený podiel triedeného zberu komunálnych odpadov a následné zhodnotenie vyseparovaných zložiek.
- Zníženie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov.

Vyhodnotenie predchádzajúceho Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné

Obec Záhradné v období 2011 – 2015 konala v zmysle opatrení, ktoré boli stanovené na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov samosprávy v oblasti odpadového hospodárstva. Z tejto skutočnosti vyplýva, že samospráva splnila svoje ciele a zároveň konala v súlade s vyššími strategickými dokumentmi v oblasti odpadového hospodárstva.

4. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

V rámci dotazníkového prieskumu **sa zisťovala spokojnosť obyvateľstva so súčasným stavom odpadového hospodárstva** v obci Záhradné. Prvá časť dotazníkového prieskumu sa zameriava na demografické údaje respondenta a druhá časť na jeho názory na odpadové hospodárstvo.

Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo **10 respondentov**, z ktorých 70 % bolo mužského pohlavia a 30 % ženského. Z hľadiska **vekovej štruktúry** respondentov najviac opýtaných patrí do vekovej kategórie 40 – 49 rokov (40 %). Ďalšiu najpočetnejšiu skupinu tvoria respondenti vo veku 50 – 64 (30 %). Dvadsať percent respondentov sa zaraďuje do vekovej kategórie 20 – 29 rokov a desať percent do vekovej skupiny 30 – 39 rokov.

Väčšina respondentov (60 %) má dosiahnuté stredné odborné **vzdelanie**, kým zvyšok (40 %) vysokoškolské vzdelanie technického zamerania. Štyridsať percent respondentov je **zamestnaných** v súkromnom sektore, a ďalších 20 % vo verejnom sektore. Z respondentov dvaja uviedli, že sú dôchodcovia, jeden je podnikateľom a tiež jeden je na materskej dovolenke.

Polovica respondentov **býva v obci** už viac ako 21 rokov a ďalších 20 % 6 – 10 rokov. Jeden respondent uviedol, že býva v obci Záhradné 11 – 15 rokov, ďalší respondent býva 1 – 5 rokov a tiež jeden respondent uviedol, že v obci býva menej ako 1 rok.

Osemdesiat percent respondentov **má prehľad o možnostiach separovaného zberu** v obci Záhradné, kým zvyšok respondentov má čiastočný prehľad. **Všetci** respondenti uviedli, že **vykonávajú triedenie komunálnych odpadov** vo vlastných domácnostiach. Najviac respondentov (80 %) uviedlo, že v rámci triedenia komunálnych odpadov **separuje odpady z plastov**. Jeden respondent uviedol, že separuje kovy a ďalší uviedol, že vykonáva triedenie drobného stavebného odpadu.

Sedemdesiat percent z opýtaných uviedlo, že **je spokojných so systémom zberu komunálnych odpadov** v obci Záhradné, zvyšok respondentov je čiastočne spokojných. Respondenti uviedli, že by potrebovali častejší zber komunálnych odpadov a tiež by radi uvítali zber tetrapakov.

Nakoľko v obci **nefungujú žiadne zariadenia odpadového hospodárstva**, respondenti nemajú možnosť využívať ich služby. Na základe tejto skutočnosti v rámci dotazníkového prieskumu uviedli, že v obci Záhradné chýba zberný dvor.

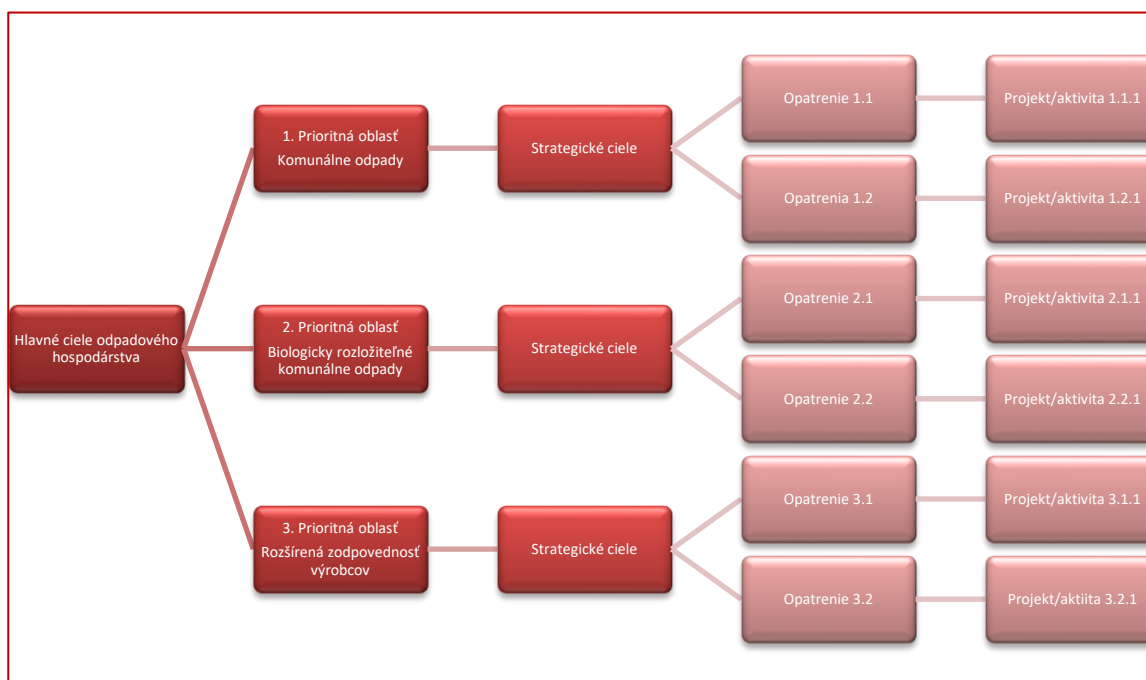
5. Závazná časť programu

Závazná časť Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2016 – 2020 obsahuje **cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov** a opatrenia na ich dosiahnutie, opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládkach odpadov a posúdenie potreby budovania nových zariadení na ukladanie, resp. spracovanie odpadov. Táto časť POH obce Záhradné sa tiež zaoberá **zodpovednosťou za realizáciu navrhovaných opatrení a kampaňami na zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií** v oblasti odpadového hospodárstva. Ciele programu plne rešpektujú zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a ďalšie smernice a nariadenia na národnej a medzinárodnej úrovni.

5.1. Stratégia obce Záhradné v oblasti odpadového hospodárstva

V rámci Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2016 – 2020 boli určené **tri prioritné oblasti odpadového hospodárstva**, ktoré spoločne prispievajú k dosiahnutiu hlavných cieľov odpadového hospodárstva nielen na miestnej a regionálnej, ale aj na celoštátnej a medzinárodnej úrovni. V rámci každej prioritnej oblasti sa zadefinovali jednotlivé strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia slúžiace na naplnenie týchto cieľov. Ciele a opatrenia boli zvolené v záujme dosiahnutia efektívneho fungovania odpadového hospodárstva v obci, pri rešpektovaní legislatívnych obmedzení a odporúčaní.

Graf č. 7 Grafické znázornenie logického prepojenia jednotlivých častí stratégie obce Záhradné v oblasti odpadového hospodárstva

Zdroj: vlastné spracovanie

5.2. Ciele odpadového hospodárstva obce Záhradné do roku 2020

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva obce Záhradné do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Na dosiahnutie stanoveného hlavného cieľa je nevyhnutné zásadnejšie presadzovať a dodržiavať záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva za účelom zvýšenia recyklácie odpadov, predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií v súlade s požiadavkami rámcovej smernice o odpade.

Obec ďalej plánuje uplatňovať **princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov** okrem všeobecne zavedeného princípu „znečisťovateľ platí“. Strategickým cieľom obce Záhradné je zásadné odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním, čo sa zameriava predovšetkým na komunálne odpady.

Od uvedeného hlavného cieľa sa priamo odvíjajú prioritné oblasti, ich špecifické ciele, opatrenia a plánované aktivity v oblasti odpadového hospodárstva v obci Záhradné. Nasledujúce podkapitoly a tabuľky uvedené v nich detailne rozpracovávajú spomínané náležitosti.

5.2.1. Ciele zamerané na zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov a na zvýšenie podielu triedenia zberu komunálnych odpadov a ich následné zhodnotenie

Článok 11 odsek 2, písm. a) rámcovej smernice o odpade uvádza, že je nutné zvýšiť množstvo odpadu pripravené na opätovné použitie a recykláciu najmenej na 50 % podľa hmotnosti. Plnenie cieľov musí byť vyhodnocované podľa Rozhodnutia Komisie 2011/753/EÚ, ktorým sa ustanovujú pravidlá a metódy výpočtu na overenie plnenia cieľov stanovených v článku 11 odsek 2 rámcovej smernice o odpade. SR bude pri overovaní plnenia cieľov recyklácie komunálneho odpadu postupovať podľa metódy výpočtu 2 alebo podľa metódy výpočtu 4, pokiaľ nebude Európskou komisiou prijatá jednotná metóda na overenie plnenia cieľov smernice.

1. Prioritná oblasť – Komunálne odpady	
Špecifický cieľ – Zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov a zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následné zhodnotenie	
Opatrenie 1.1 Zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov	Opatrenie 1.2 Zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následné zhodnotenie
Aktivita 1.1.1 Zlepšenie stavu informovanosti obyvateľov a všetkých subjektov pôsobiacich v odpadovom hospodárstve o nevyhnutnosti a možnostiach zberu, a opätovného používania výrobkov vedením účinných a všeobecne prístupných informačných kampaní.	Aktivita 1.2.1 Zvýšiť úroveň triedeného zberu pre recyklovateľné druhy komunálnych odpadov, najmä pre papier a lepenku, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľné komunálne odpady. Aktivita 1.2.2 Vybudovanie funkčného zberného dvora

5.2.2. Ciele a opatrenia na znižovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládkach odpadov

Na základe požiadaviek smernice 1999/31/ES o skládkach odpadu platí pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady, že do roku 2020 je nutné znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

2. Prioritná oblasť – Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	
Špecifický cieľ – Zníženie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládkach odpadov	
Opatrenie 2.1 Uskutočnenie triedeného zberu BRKO	Opatrenie 2.2 Uskutočnenie informačných aktivít v oblasti BRKO
Aktivita 2.1.1 Pokračovať v zavádzaní triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad na základe štandardov triedeného zberu pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady.	Aktivita 2.2.1 Uskutočnenie informačných kampaní v podobe letákov určených pre obyvateľov a návštevníkov obce o následkoch ukladania BRKO na skládkach. Aktivita 2.2.2 Uskutočnenie on-line informačných kampaní na webovej a Facebookovej stránke obce o následkoch ukladania BRKO na skládkach. Aktivita 2.2.3 Zapojenie materskej a základnej do informačných kampaní v podobe interaktívnych workshopov určených pre žiakov, ktoré budú zamerané na environmentálnu výchovu mladej generácie.

5.2.3. Ciele a opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o rozšírenej zodpovednosti výrobcov a o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov

Podľa § 27 Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch rozšírená zodpovednosť výrobcu je súhrn povinností výrobcu vyhradeného výrobku, vzťahujúcich sa na výrobok počas všetkých fáz jeho životného cyklu, ktorých cieľom je predchádzanie vzniku odpadu z vyhradeného výrobu a posilnenie opätovného použitia, recyklácie alebo iného zhodnotenia tohto prúdu odpadu. Výrobcom vyhradeného výrobku sa rozumie výrobca elektrozariadenia, výrobca batérií a akumulátorov, výrobca obalov, výrobca vozidiel, výrobca pneumatík a výrobca neobalového výrobku.

V oblasti nakladania s odpadmi z obalov cieľom obce je podporovať činnosť výrobcov vyhradených výrobkov a informovať obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zahodiť.

3. Prioritná oblasť – Rozšírená zodpovednosť výrobcov	
Špecifický cieľ – Zabezpečenie informovanosti obyvateľov o rozšírenej zodpovednosti výrobcov a o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov	
Opatrenie 3.1 Zvyšovanie informovanosti obyvateľov o rozšírenej zodpovednosti výrobcov	Opatrenie 3.2 Zvýšenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov
Aktivita 3.1.1 Implementovať do praxe princíp	Aktivita 3.2.1 Uskutočnenie informačných kampaní

rozšírenej zodpovednosti výrobcov pre nasledovné vyhradené výrobky: elektrozariadenia, batérie a akumulátory, obaly, vozidlá, pneumatiky a neobalové výrobky.	v podobe letákov určených pre obyvateľov a návštevníkov obce o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov. Aktivita 3.2.2 Uskutočnenie on-line informačných kampaní na webovej a Facebookovej stránke obce o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov. Aktivita 3.2.3 Vyhotovenie a zverejnenie dokumentu obsahujúceho značky vyskytujúce sa na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zahodiť.
---	--

Zodpovednou osobou za splnenie uvedených cieľov a opatrení obce Záhradné v oblasti odpadového hospodárstva bude starosta obce Róbert Tkáč.

5.3. Programová časť Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné

Táto časť strategického dokumentu uvádza **hlavné merateľné ukazovatele jednotlivých opatrení**, ktoré umožnia vyhodnocovať plnenie stanovených cieľov počas a na konci programového obdobia. Táto podkapitola strategického dokumentu ďalej **detailne rozpracováva jednotlivé plánované aktivity** odpadového hospodárstva na obdobie 2016 – 2020 za účelom presnej predstavy o budúcom stave a naplánovanom rozvoji obce v tejto oblasti.

Názov merateľného ukazovateľa	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východiskový stav (2015)	Cieľová hodnota (2020)
Opatrenie 1.1 Zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov				
Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov	Interná evidencia OÚ	t/r	90	BD
Počet informačných aktivít zameraných na zlepšenie informovanosti o zbere komunálnych odpadov	Interná evidencia OÚ	Počet	BD	BD
Opatrenie 1.2 Zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následné zhodnotenie				
Podiel recyklovaných komunálnych odpadov	Interná evidencia OÚ	%	BD	BD
Počet umiestnených zberných nádob v obci na zber triedených	Interná evidencia OÚ	Počet	BD	BD

komunálnych odpadov				
Množstvo uskladneného separovaného komunálneho odpadu na zbernom dvore	Interná evidencia zberného dvora	t/r	BD	BD
Opatrenie 2.1 Uskutočnenie triedeného zberu BRKO				
Množstvo vytriedeného BRKO z verejnej a súkromnej zelene	Interná evidencia OÚ	t/r	BD	BD
Opatrenie 2.2 Uskutočnenie informačných aktivít v oblasti BRKO				
Množstvo BRKO ukladaných na skládkach odpadov	Interná evidencia OÚ Evidencia skládok odpadov	t/r	BD	BD
Počet informačných aktivít zameraných na propagáciu nevýhod ukladania BRKO na skládkach	Interná evidencia OÚ Materská škola Základná škola	Počet	BD	BD
Opatrenie 3.1 Zvyšovanie informovanosti obyvateľov o rozšírenej zodpovednosti výrobcov				
Množstvo vytriedeného odpadu patriacich do RZV*	Interná evidencia OÚ Združenie výrobcov	t/r	BD	BD
Počet uzavretých partnerstiev v rámci implementácie princípu RZV	Interná evidencia OÚ	Počet	BD	BD
Počet informačných aktivít v oblasti RZV	Interná evidencia OÚ	Počet	BD	BD
Opatrenie 3.2 Zvýšenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov				
Počet informačných aktivít zameraných na triedený zber komunálnych odpadov z obalov	Interná evidencia OÚ	Počet	BD	BD

* RZV – Rozšírená zodpovednosť výrobcov

BD – bude doplnené

Základné údaje o aktivite č. 1				
Názov projektu		Zlepšenie stavu informovanosti obyvateľov a všetkých subjektov pôsobiacich v odpadovom hospodárstve o nevyhnutnosti a možnostiach zberu, a opätovného používania výrobkov vedením účinných a všeobecne prístupných informačných kampaní.		
Garant		Obec Záhradné		
Kontaktná osoba garanta		Róbert Tkáč		
Partneri garanta		-		
Začatie a ukončenie projektu		2016 - 2020		
Stav projektu pred realizáciu		Veľké množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov a nedostatočné informačné kanály v oblasti odpadového hospodárstva		
Cieľ projektu		Interaktívnymi informačnými kampaňami zvýšiť informovanosť obyvateľov a všetkých subjektov pôsobiacich v obci o zbere a opätovnom používaní výrobkov. Pomocou zvýšenej miery informovanosti obyvateľov a všetkých subjektov obce sa predpokladá zníženie množstva vyprodukovaných komunálnych odpadov.		
Výstupy		Zníženie množstva vyprodukovaných komunálnych odpadov		
Užívatelia		Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce		
Indikátory monitoringu		Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov, počet informačných aktivít zameraných na zlepšenie informovanosti o zbere komunálnych odpadov		
Zmluvné podmienky		-		
Riziká		Neochota užívateľov projektu zefektívniť odpadové hospodárstvo v obci, nevšimanie si informačných kampaní		
Poznámky		-		
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Zrealizovanie informačných kampaní	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 2				
Názov projektu		Zvýšiť úroveň triedeného zberu pre recyklovateľné druhy komunálnych odpadov, najmä pre papier a lepenku, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľné komunálne odpady		
Garant		Obec Záhradné		
Kontaktná osoba garanta		Róbert Tkáč		
Partneri garanta		-		
Začatie a ukončenie projektu		2016 - 2020		
Stav projektu pred realizáciu		Nízka úroveň triedeného zberu komunálnych odpadov.		
Cieľ projektu		Zvýšiť úroveň triedeného zberu recyklovateľných zložiek komunálnych odpadov, najmä papiera a lepenky, skla, plastov, kovov a biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov		
Výstupy		Vysoký podiel recyklovaných zložiek komunálneho		

		odpadu		
Užívatelia		Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce		
Indikátory monitoringu		Podiel recyklovaných komunálnych odpadov, počet umiestnených zberných nádob v obci na zber triedených komunálnych odpadov		
Zmluvné podmienky		-		
Riziká		Neochota užívateľov projektu vykonávať triedený zber komunálnych odpadov		
Poznámky		-		
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Obstaranie zberných nádob	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 3				
Názov projektu		Vybudovanie zberného dvora a obstaranie vhodného technologického vybavenia		
Garant		Obec Záhradné		
Kontaktná osoba garanta		Róbert Tkáč		
Partneri garanta		-		
Začatie a ukončenie projektu		BD		
Stav projektu pred realizáciu		V obci nie je vybudované zberný dvor.		
Cieľ projektu		Vybudovanie funkčného zberného dvora na uskladnenie separovaných zložiek komunálneho odpadu a obstaranie vhodného technologického vybavenia		
Výstupy		Existencia zberného dvora priamo v obci a existencie vlastného technologického vybavenia na zber a uskladnenie separovaných zložiek komunálneho odpadu		
Užívatelia		Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce		
Indikátory monitoringu		Množstvo uskladneného separovaného komunálneho odpadu na zbernom dvore, podiel recyklovaných komunálnych odpadov		
Zmluvné podmienky		Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania		
Riziká		Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov, neochota obyvateľov, návštevníkov a subjektov pôsobiacich v obci vykonávať triedenie komunálnych odpadov		
Poznámky		-		
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Výstavba zberného dvora a obstaranie vhodného technologického vybavenia	BD	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 4				
Názov projektu		Pokračovať v zavádzaní triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov		

Garant		Obec Záhradné		
Kontaktná osoba garanta		Róbert Tkáč		
Partneri garanta		-		
Začatie a ukončenie projektu		2016 - 2020		
Stav projektu pred realizáciu		Nedostatočný zber biologicky rozložiteľných odpadov zo súkromnej a verejnej zelene		
Cieľ projektu		Zvýšiť množstvo vytriedeného biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov		
Výstupy		Zvýšené množstvo vytriedeného BRKO		
Užívatelia		Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce		
Indikátory monitoringu		Množstvo vytriedeného BRKO z verejnej a súkromnej zelene		
Zmluvné podmienky		-		
Riziká		Neochota užívateľov projektu v oblasti triedenia BRKO		
Poznámky		-		
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Nákup zberných nádob, vhodných na kumulovanie BRKO	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 5				
Názov projektu		Uskutočnenie informačných kampaní pomocou tradičných marketingových nástrojov v oblasti triedenia BRKO		
Garant		Obec Záhradné		
Kontaktná osoba garanta		Róbert Tkáč		
Partneri garanta		-		
Začatie a ukončenie projektu		2016 - 2020		
Stav projektu pred realizáciu		Vysoká miera ukladania BRKO na skládkach odpadov.		
Cieľ projektu		Uskutočnenie informačných kampaní v podobe letákov určených pre obyvateľov a návštevníkov obce o následkoch ukladania BRKO na skládkach.		
Výstupy		Znížené množstvo BRKO ukladané na skládkach		
Užívatelia		Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce		
Indikátory monitoringu		Množstvo BRKO ukladaných na skládkach odpadov, počet informačných aktivít zameraných na propagáciu nevýhod ukladania BRKO na skládkach		
Zmluvné podmienky		-		
Riziká		Neochota užívateľov projektu v oblasti triedenia BRKO, ignorácia tradičných nástrojov marketingu zo strany užívateľov projektu		
Poznámky		-		
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Zabezpečenie informačných aktivít	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 6				
Názov projektu		Uskutočnenie on-line informačných aktivít v oblasti triedenia BRKO		

Garant		Obec Záhradné		
Kontaktná osoba garanta		Róbert Tkáč		
Partneri garanta		-		
Začatie a ukončenie projektu		2016 - 2020		
Stav projektu pred realizáciu		Vysoká miera ukladania BRKO na skládkach odpadov.		
Cieľ projektu		Uskutočnenie on-line informačných kampaní na webovej a Facebookovej stránke obce o následkoch ukladania BRKO na skládkach		
Výstupy		Znížené množstvo BRKO ukladané na skládkach		
Užívatelia		Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce		
Indikátory monitoringu		Množstvo BRKO ukladanych na skládkach odpadov, počet informačných aktivít zameraných na propagáciu nevýhod ukladania BRKO na skládkach		
Zmluvné podmienky		-		
Riziká		Neochota užívateľov projektu v oblasti triedenia BRKO, ignorácia tradičných nástrojov marketingu zo strany užívateľov projektu		
Poznámky		-		
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Zabezpečenie informačných aktivít	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 7				
Názov projektu		Organizácia interaktívnych workshopov zameraných na oblasť triedeného zberu BRKO		
Garant		Obec Záhradné		
Kontaktná osoba garanta		Róbert Tkáč		
Partneri garanta		-		
Začatie a ukončenie projektu		2016 - 2020		
Stav projektu pred realizáciu		Vysoká miera ukladania BRKO na skládkach odpadov.		
Cieľ projektu		Zapojenie materskej a základnej školy do informačných kampaní v podobe interaktívnych workshopov určených pre žiakov, ktoré budú zamerané na environmentálnu výchovu mladej generácie.		
Výstupy		Znížené množstvo BRKO ukladané na skládkach		
Užívatelia		Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce		
Indikátory monitoringu		Množstvo BRKO ukladanych na skládkach odpadov, počet informačných aktivít zameraných na propagáciu nevýhod ukladania BRKO na skládkach		
Zmluvné podmienky		-		
Riziká		Neochota užívateľov projektu v oblasti triedenia BRKO, ignorácia tradičných nástrojov marketingu zo strany užívateľov projektu		
Poznámky		-		
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Organizácia workshopov	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 8				
Názov projektu		Implementácia do praxe princíp rozšírenej		

	zodpovednosti výrobcov pre vyhradené výrobky			
Garant	Obec Záhradné			
Kontaktná osoba garanta	Róbert Tkáč			
Partneri garanta	Združenie výrobcov			
Začatie a ukončenie projektu	2016 - 2020			
Stav projektu pred realizáciu	Žiadne skúsenosti s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov			
Cieľ projektu	Implementovať do praxe princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov pre nasledovné vyhradené výrobky: elektrozariadenia, batérie a akumulátory, obaly, vozidlá, pneumatiky a neobalové výrobky.			
Výstupy	Efektívne fungovanie princípu rozšírenej zodpovednosti výrobcov pre vyhradené výrobky			
Užívatelia	Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce			
Indikátory monitoringu	Množstvo vytriedeného odpadu patriacich do RZV, počet uzavretých partnerstiev v rámci implementácie princípu RZV			
Zmluvné podmienky	-			
Riziká	Neúspešnosť princípu RZV, neochota užívateľov projektu vykonávať separovanie vyhradených výrobkov			
Poznámky	-			
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Informačné aktivity v oblasti RZV	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 9				
Názov projektu	Uskutočnenie informačných aktivít pomocou tradičných nástrojov marketingu v oblasti triedeného zberu obalov			
Garant	Obec Záhradné			
Kontaktná osoba garanta	Róbert Tkáč			
Partneri garanta	-			
Začatie a ukončenie projektu	2016 - 2020			
Stav projektu pred realizáciu	Nedostatočná separácia komunálnych odpadov z obalov.			
Cieľ projektu	Uskutočnenie informačných kampaní v podobe letákov určených pre obyvateľov a návštevníkov obce o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov.			
Výstupy	Zvýšenie množstva vyseparovaných komunálnych odpadov z obalov			
Užívatelia	Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce			
Indikátory monitoringu	Počet informačných aktivít zameraných na triedený zber komunálnych odpadov z obalov			
Zmluvné podmienky	-			
Riziká	Ignorácia tradičných nástrojov marketingu zo strany užívateľov projektu, neochota užívateľov projektu vykonávať triedenie komunálnych odpadov z obalov			
Poznámky	-			
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu	Verejné zdroje	Súkromné

		v EUR		zdroje
Informačné aktivity v oblasti komunálnych odpadov z obalov	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 10				
Názov projektu	Uskutočnenie on-line informačných kampaní v oblasti triedeného zberu obalov			
Garant	Obec Záhradné			
Kontaktná osoba garanta	Róbert Tkáč			
Partneri garanta	-			
Začatie a ukončenie projektu	2016 - 2020			
Stav projektu pred realizáciu	Nedostatočná separácia komunálnych odpadov z obalov.			
Cieľ projektu	Uskutočnenie on-line informačných kampaní na webovej a Facebookovej stránke obce o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov.			
Výstupy	Zvýšenie množstva vyseparovaných komunálnych odpadov z obalov			
Užívatelia	Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce			
Indikátory monitoringu	Počet informačných aktivít zameraných na triedený zber komunálnych odpadov z obalov			
Zmluvné podmienky	-			
Riziká	Ignorácia tradičných nástrojov marketingu zo strany užívateľov projektu, neochota užívateľov projektu vykonávať triedenie komunálnych odpadov z obalov			
Poznámky	-			
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu v EUR	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Informačné aktivity v oblasti komunálnych odpadov z obalov	2016 – 2020	BD	BD	BD
Základné údaje o aktivite č. 11				
Názov projektu	Vyhotovenie a zverejnenie dokumentu obsahujúceho značky vyskytujúce sa na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zahodiť			
Garant	Obec Záhradné			
Kontaktná osoba garanta	Róbert Tkáč			
Partneri garanta	-			
Začatie a ukončenie projektu	2017			
Stav projektu pred realizáciu	Nedostatočné znalosti užívateľov projektu o značkách vyskytujúce sa na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zahodiť.			
Cieľ projektu	Vyhotovenie a zverejnenie dokumentu obsahujúceho značky vyskytujúce sa na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zahodiť			
Výstupy	Zvýšenie množstva vyseparovaných komunálnych odpadov z obalov			
Užívatelia	Obyvatelia obce, subjekty pôsobiace v obci, návštevníci obce			
Indikátory monitoringu	Počet informačných aktivít zameraných na triedený zber komunálnych odpadov z obalov			
Zmluvné podmienky	-			

Riziká	Ignorácia tradičných nástrojov marketingu zo strany užívateľov projektu, neochota užívateľov projektu vykonávať triedenie komunálnych odpadov z obalov			
Poznámky	-			
Financovanie projektu				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
Vyhotovenie informačného dokumentu	2017	BD	BD	BD

RZV – Rozšírená zodpovednosť výrobcov

BD – Bude doplnené

6. Smerná časť programu

Plánovaný rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva na obdobie 2016 – 2020 vychádza z vyhodnotenia predchádzajúceho programu odpadového hospodárstva, aktuálneho stavu infraštruktúry v obci a zo stanovených cieľov a opatrení do roku 2020.

S ohľadom na veľkosť obce, počet obyvateľov a množstvo vyprodukovaných odpadov sa samospráva rozhodla nevybudovať žiadne spracovateľské zariadenia, avšak **sa rozhodla vybudovať zberný dvor pre komunálne odpady** na svojom území. Kým nebude zverejnená vhodná výzva na vybudovanie zberného dvora v obci, zber a spracovanie vyprodukovaných odpadov sa naďalej bude zabezpečovať prostredníctvom dodávateľských spoločností.

Na území obce Záhradné **sa nenachádzajú žiadne uzatvorené skládky**.

6.1. Charakteristika existujúcich systémov zberu odpadov a posúdenie potreby budovania nových systémov zberu odpadov

V obci Záhradné sú zavedené **systémy množstvomého zberu, vrecového zberu a kalendárového zberu komunálneho odpadu**.

Komunálny odpad je zbieraný a odnášaný dvakrát za mesiac priamo od domácností. Zber komunálneho odpadu je zabezpečený spoločnosťou Kosit, a.s.

Odpady z plastov sa zbierajú raz mesačne a zber zabezpečuje spoločnosť Natur – Pack, a.s. **Odpady zo skla a z papiera a lepenky** sa zbierajú raz za tri mesiace a zber je zabezpečený tiež spoločnosťou Natur – Pack, a.s.

V súčasnosti je systém zberu odpadov vyhovujúci, podľa potreby ho obec aktualizuje počas obdobia, na ktorý je tento strategický dokument vypracovaný, t. j. na roky 2016 – 2020.

6.2. Využitie kampaní na zvyšovanie povedomia verejnosti v oblasti nakladania s odpadmi

Dôležitou činnosťou obce počas programového obdobia 2016 – 2020 je aj **zvyšovanie povedomia verejnosti v oblasti nakladania s odpadmi** nakoľko iba súčinnosťou obyvateľov, inštitúcií a návštevníkov obce bude možné dosiahnuť stanovené ciele v predmetnej oblasti. Na základe tejto skutočnosti informačné kampane uskutočňované v obci budú zamerané na nasledovné **cieľové skupiny**:

- obyvatelia obce,
- inštitúcie fungujúce v obci,
- návštevníci obce.

Podľa sledovaných cieľov odpadového hospodárstva je organizované kampane potrebné zamerať na tieto hlavné **tematické oblasti**:

- predchádzanie vzniku odpadov,

- kampane zamerané na triedený zber komunálnych odpadov a biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (vrátane kampaní so zameraním na zákaz spaľovania zelených odpadov),
- kampane na podporu zberu odpadov z obalov,
- kampane na výchovu a vzdelávanie detí v oblasti odpadov,
- kampane zamerané na zvýšenie povedomia obyvateľstva o možných zdravotných rizikách z nelegálnej likvidácie komunálnych odpadov, napr. spaľovanie.

Dôležitou súčasťou informačných kampaní je aj informovanie konečných spotrebiteľov o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov, ktorými sú podľa nového zákona o odpadoch elektroodpady, použité batérie a akumulátory, odpady z obalov a neobalových výrobkov, odpadové pneumatiky a staré vozidlá. Zákon o odpadoch ukladá povinnosť vykonávať informačné aktivity o vyhradených prúdoch odpadov výrobcom vyhradených výrobkov.

V súčasnosti obec informuje svoje cieľové skupiny prostredníctvom priamej komunikácie, oznamov v miestom rozhlase a na webovej stránke.

6.3. Financovanie odpadového hospodárstva v obci

Finančné prostriedky na plánované investície budú pochádzať zo **súkromných a verejných zdrojov**. Verejné zdroje predstavujú hlavne prostriedky z Operačného programu Kvalita životného prostredia, v ktorom sa sústreďujú prostriedky z Európskeho fondu životného prostredia a Kohézneho fondu, zo štátneho Environmentálneho fondu, a z miestnych poplatkov za komunálne a drobné stavebné odpady. Súkromné zdroje predstavujú predovšetkým vlastné finančné prostriedky, prostriedky v neštátnom Recyklačnom fonde, prostriedky sústredené v kolektívnych organizáciách a vlastné zdroje pôvodcov a držiteľov odpadov.

6.3.1. Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva

Operačný program Kvalita životného prostredia

Úlohou Ministerstva životného prostredia SR je v súlade s materiálom Návrh štruktúry operačných programov pre viacročný finančný rámec Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020, schváleným Radou vlády SR pre prípravu Partnerskej dohody 2014 – 2020 dňa 11. 3. 2013 a následne vládou SR na jej zasadnutí dňa 20. 3. 2013 zastávať funkciu riadiaceho orgánu pre Operačný program Kvalita životného prostredia (ďalej aj „OP KŽP“).

OP KŽP predstavuje programový dokument SR pre čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ a Kohézneho fondu v programovom období 2014 – 2020 v oblasti udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečujúceho ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

Investičná priorita 1. prioritnej osi 1 „Udržiateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej štruktúry“ Operačného programu Kvalita životného prostredia je zameraná na odpadové hospodárstvo. Jej jednotlivé operačné ciele sú:

- podpora aktivít v oblasti separovaného zberu,
- podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov,
- nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie,
- riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania,

- uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov.

Environmentálny fond

Zákonom č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie zriadený Environmentálny fond.

Zdrojmi fondu v zmysle zákona sú:

- pokuty uložené orgánmi štátnej správy starostlivosti o životné prostredie,
- úhrady za zapísanie do zoznamu odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie,
- výnosy z verejných zbierok určených na starostlivosť o životné prostredie,
- odvody, penále a pokuty za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s prostriedkami fondu,
- poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd a poplatky za odber podzemnej vody mimo odberu jednoduchými zariadeniami na odber vody,
- poplatky za znečisťovanie ovzdušia z veľkých zdrojov znečisťovania a stredných zdrojov znečisťovania,
- nenávratné podpory,
- výnosy z prostriedkov fondu uložených v Štátnej pokladnici s výnimkou výnosov z prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
- dary a príspevky od domácich a zahraničných právnických osôb a fyzických osôb,
- sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- príjmy z výťažku pri výkone exekúcie vecí, na ktorú bolo zriadené zmluvné záložné právo,
- zostatky prostriedkov fondu k 31. decembru predchádzajúceho rozpočtového roka s výnimkou zostatkov prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
- príspevky poskytnuté z Fondu národného majetku Slovenskej republiky za podmienok ustanovených osobitným predpisom,
- finančné prostriedky vrátené pôvodcom havárie,
- splátky návratnej podpory poskytnutej z fondu,
- splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,
- úhrada za nerasty vydobyté z výhradného ložiska, na ktoré bol dobývací priestor určený, a úhrada za uskladňovanie plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch a úhrada za prieskumné územie,
- vstupné do chráneného územia,
- iné zdroje, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Prostriedky fondu sa pre oblasť rozvoja odpadového hospodárstva poskytujú na tieto aktivity:

- C/1 – Uzavretie a rekultivácia skládok,
- C/2 – Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov,
- C/3 – Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení,
- C/4 – Sanácia miest s nezákonne umiestneným odpadom

Miestne poplatky za komunálne odpady a za drobné stavebné odpady

Zodpovednosť za vyberanie miestnych poplatkov za komunálne a drobné stavebné odpady od občanov a od právnických osôb, ktoré vlastnia alebo užívajú nehnuteľnosť na území obce, je daná zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady na obec. Obec vo svojom všeobecne záväznom nariadení upravuje podrobnosti o nakladaní s komunálnymi a s drobnými stavebnými odpadmi a zároveň podľa spôsobu konečného zneškodnenia odpadov, stupňa separovania odpadov a ich zhodnocovania určí výšku miestneho poplatku.

6.3.2. Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva

Recyklačný fond

Zákomom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol zriadený neštátny Recyklačný fond, v ktorom sa sústreďovali finančné prostriedky na podporu zberu, zhodnocovania a spracovania desiatich prúdov odpadov, a to: opotrebovaných batérií a akumulátorov, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektroodpadov, odpadov z plastov, papiera, skla, starých vozidiel a odpadov z kovových obalov.

Platcami do Recyklačného fondu sú výrobcovia a dovozcovia batérií a akumulátorov, olejov, pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektrozariadení, výrobkov z papiera, skla, polyetyléntereftalátu, polyetylénu, polypropylénu, polystyrénu a polyvinylchloridu (vrátane výrobkov balených v obaloch z uvedených materiálov), vozidiel a kovových obalov.

Presnú výšku príspevku do Recyklačného fondu upravoval § 56 zákona o odpadoch a v súčasnosti § 126 nového zákona o odpadoch.

Rok 2016 je pre Recyklačný fond prechodným obdobím a s ukončením jeho činnosti sa počíta k 1.1. 2017.

Zdroje výrobcov a povinných osôb

Výrobcovia elektrozariadení a povinné osoby zo zákona o obaloch sú povinní financovať zber a zhodnocovanie elektroodpadov a odpadov z obalov. Za účelom plnenia si povinností vyplývajúcich zo zákona o odpadoch a zo zákona o obaloch väčšina uzatvára zmluvy s kolektívnymi a oprávnenými organizáciami. Tieto organizácie zabezpečujú pre svojich klientov plnenie limitov pre zber, zhodnocovanie a recykláciu elektroodpadov a odpadov z obalov. V prípade, že výrobca alebo povinná osoba nie je klientom kolektívnej alebo oprávnenej organizácie, plní svoje povinnosti individuálne.

Kolektívne organizácie zabezpečujú spätný odber elektroodpadov z predajní elektrozariadení svojich klientov, ako aj zber a spracovanie elektroodpadov u autorizovaných zariadení na spracovanie elektroodpadu. Od svojich klientov vyberajú príspevky, z ktorých sú financované náklady spojené so zabezpečením týchto činností. Na základe výročných správ kolektívnych organizácií sa dá odhadnúť, že ročne sa do systému kolektívnych organizácií dostalo približne 15 miliónov Eur.

Oprávnené organizácie zabezpečujú plnenie limitov pre zber, zhodnocovanie a recykláciu odpadov z obalov, pričom od svojich klientov v priemere vyzbierali ročne viac ako 10 miliónov Eur (zdroj: výročné správy oprávnených organizácií, cenníky oprávnených organizácií uverejnené na internetových stránkach), ktoré sa dostávali do systému odpadového hospodárstva SR.

Okrem zdrojov kolektívnych a oprávnených organizácií sú nezanedbateľné aj zdroje, ktoré používajú výrobcovia a povinné osoby plniace si svoje povinnosti individuálne na plnenie legislatívnych požiadaviek v

oblasti zberu a zhodnocovania odpadov. V súčasnosti v SR plní svoje povinnosti individuálne 129 výrobcov elektrozariadení a 2 867 povinných osôb zo zákona o obaloch.

Zdroje pôvodcov a držiteľov odpadov

Pôvodcovia a držiteľia odpadov na základe požiadaviek zákona o odpadoch sú tí, ktorí majú povinnosť zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadov, ktoré ich činnosťou vznikli. Ceny za zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadov sú predmetom obchodných zmlúv medzi pôvodcami (držiteľmi) odpadov a spoločnosťami, ktoré nakladajú s odpadmi. V súčasnosti sa v Slovenskej republike nevedie štatistické zisťovanie ani iný typ prieskumu, ktorý by sa zaoberal finančnými nákladmi spojenými s nakladaním s odpadmi.

6.4. Finančná náročnosť Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné

Táto časť POH obce Záhradné **sumarizuje čiastkové rozpočty jednotlivých aktivít odpadového hospodárstva** na programové obdobie 2016 – 2020. Cieľom tejto časti je získať detailný prehľad o plánovaných finančných výdavkoch v oblasti odpadového hospodárstva, nakoľko týmto spôsobom bude samospráva pripravená na zabezpečenie financovania odpadového hospodárstva.

Prioritná oblasť	Celkové náklady	Verejné zdroje	Súkromné zdroje
1. Komunálne odpady			
Aktivita 1.1.1	BD	BD	BD
Aktivita 1.2.1	BD	BD	BD
Aktivita 1.2.2	BD	BD	BD
2. Biologicky rozložiteľné komunálne odpady			
Aktivita 2.1.1	BD	BD	BD
Aktivita 2.2.1	BD	BD	BD
Aktivita 2.2.2	BD	BD	BD
Aktivita 2.2.3	BD	BD	BD
3. Rozšírená zodpovednosť výrobcov			
Aktivita 3.1.1	BD	BD	BD
Aktivita 3.2.1	BD	BD	BD
Aktivita 3.2.2	BD	BD	BD
Aktivita 3.2.3	BD	BD	BD
Spolu	BD	BD	BD

	Rok					
	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
1. Komunálne odpady	BD	BD	BD	BD	BD	BD
2. Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	BD	BD	BD	BD	BD	BD
3. Rozšírená zodpovednosť výrobcov	BD	BD	BD	BD	BD	BD

Záver

Program odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2016 – 2020 predstavuje **strednodobý plánovací dokument**, ktorého úlohou je detailne rozpracovať aktuálny stav odpadového hospodárstva a navrhnuť ďalšie ciele a opatrenia tak, aby sa naďalej zabezpečila, resp. zvýšila efektívnosť fungovania samosprávy v tejto sfére. Záujmom obce je, aby sa na území samosprávy zvýšila kvalita životného prostredia a stala sa atraktívnejšou nielen pre samotných obyvateľov, ale aj pre návštevníkov.

Predkladaný dokument bol pripravený v súlade s novým zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, pričom rešpektuje rôzne európske a národné smernice, vyhlášky a nariadenia súvisiace s odpadovým hospodárstvom. Napriek tomu, že nie je možné stopercentne prognózovať situáciu o päť rokov, tento program odpadového hospodárstva obsahuje nielen detailný rozpis cieľov a opatrení na obdobie 2016 – 2020, ale uvádza aj širokú škálu možností financovania odpadového hospodárstva v obci.

Odpad v obci kontinuálne vzniká a znamená záťaž pre životné prostredie a samotných obyvateľov obce. Práve v dôsledku tejto skutočnosti je **dôležité vedieť, ako správne nakladať so vzniknutým odpadom**. Obec Záhradné s vypracovaním tohto dokumentu a plánovanými informačnými kampaňami chce znížiť množstvo vyprodukovaného odpadu a zabezpečiť správny spôsob nakladania s ním.

Na zostavení Programu odpadového hospodárstva obce Záhradné na obdobie 2016 – 2020 **sa podieľalo niekoľko partnerov**: zástupcovia obce, osoby kompetentné v oblasti odpadového hospodárstva a externá projektová spoločnosť a v neposlednom rade aj samotní obyvatelia obce. Úspech realizácie strategických cieľov a opatrení stanovených v programe odpadového hospodárstva bude podmienený aj mierou spolupráce dotknutých subjektov.

Predkladaný strategický dokument rieši problematiku troch prioritných oblastí, ktoré **spoločnej obsahujú 11 aktivít**. Navrhnuté aktivity spoločne prispievajú k naplneniu hlavného cieľa odpadového hospodárstva nielen obce Záhradné, ale aj hlavného cieľa regiónu a samotnej krajiny. Program odpadového hospodárstva bude aktualizovaný na ročnej báze, kedy sa do dokumentu doplnia aktuálne údaje o odpadovom hospodárstve v obci. Vyhodnotenie plnenia POH sa tiež bude diať na ročnej báze, aby samospráva mala prehľad o svojom napredovaní, resp. o možných rizikách neplnenia stanovených cieľov. Aktualizácia a vyhodnotenie strategického dokumentu sa uskutoční osobami, kompetentnými v oblasti realizácie odpadového hospodárstva v obci.

Zdroje

- Zákon č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 13. novembra 2015, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky 2016 – 2020
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja 2016 – 2020
- Program odpadového hospodárstva obce Záhradné na roky 2011 – 2015
- Program rozvoja obce Záhradné na roky 2015 – 2022
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Obchodný register Slovenskej republiky
- Živnostenský register Slovenskej republiky

